

Kubai vendégek látogatása Szegeden

Szegedre érkezett tegnap, a délelőtti órákban **Jorge Rodríguez Grillo**, a Kubai Szocialista Köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa, **José Elias Planelis** és **Francisco Dela Rosa** követségi másodtitkárokkal együtt.

A megyei pártbizottságon **Szögi Béla**, a párt- és tömegszervezeti osztály vezetője fogadta a vendégeket, előbb a megye életéről tájékoztatta őket, majd a párt- és tömegszervezetek sokrétű munkájáról, illetőleg a pártirányítás legfontosabb elvi és módszertani kérdéseiről szolt.

Délután a nagykövetségi tanácsost a DELEP házyarában fogadták. Először

Vajas Józsefné, a szegedi városi pártbizottság párt- és tömegszervezeti osztályának helyettes vezetője adott tájékoztatást a városi párt-szervek tevékenységéről, ezt követően pedig **Martonosi Imre**, a DELEP vállalati pártbizottságának titkára, a nagyüzemi pártbizottság irányító és ellenőrző munkájáról, s annak eredményeiről beszélt. A tájékoztatások, a kérdésekre adott válaszok után a vendég és kísérei územlátogatásra indultak.

A nagykövetség másodtitkárai ugyancsak délután a Szegeden tanuló kubai diákokat látogatták meg.

A kubai vendégek a késő délutáni órákban visszautaztak Budapestre.

Új típusú útjavító gép

Új típusú önjáró aszfalt-útjavító gépeket készített a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Gépgyártó Vállalat makói gyára. Az új géptípust a Szegedi Közüti Igazgatóság szakemberei alakították ki, és a Közlekedés-és Postaügyi Minisztérium megrendelésére készült 23 gépből még ebben a hónapban kap minden megye közüti igazgatósága. A szovjet kombájmotorral meghajtott, zárt vezetőfülkével ellátott gépek a korábbi hasonló eszközökhöz képest kétszeres termelékenységgel dolgoznak: műszakonként 20 000 négyzetméteres útfelületen terítik szét a bitumenes kőzúzalékot.

A vállalkozás tétje

Óránként zúdulnak ránk a hírek, a friss információk. Szinte elfáradt az ember, és néha bizony cserben hagyja szelektálóképessége az újdonságok hallatán. Itt van mindjárt egy első hallásra nem különösebben szokatlan hír: a baksai Ezüstkalászs Mgtsz eredményes évet zárt. Zárszámadások idejét éljük, mitől lenne szenzációs ez a jelentés? Az viszont a feszített tervek és szigorú gazdasági szabályozók ismeretében már több mint érdekes, hogy a Baranya megyei szövetkezet 32 százalékkal teljesített többet a tervezettnél, miközben a költségeik csökkentek az előző időszakhoz képest. Am a hír attól lesz igazából izgalmas, ha főlidézük, miért is emlegették az utóbbi időben szakmai vitákon és a sajtóban is a baksai példát?

Újszerű és nem éppen kockázatmentes kísérletbe fogtak tavalyilyent a baksaiak. Bevezették a kiscsoportos munkaszervezeti és jövedelemelosztási rendszert. A lényeg, hogy a tsz tizennégy öneljáró egységében a tagok önkormányzati elv alapján gazdálkodnak, és az általuk elért nyereségtöbbség jórészevel szabadon rendelkeznek. Azaz, annak egy hányadát saját belátásuk szerint szétosztják maguk között, a többit pedig eszközöket vásárolhatnak. A kis kollektívák lényegében gazdasági vállalkozókká léptek elő anélkül, hogy távoznuk kellett volna a szövetkezet kebeléből. Az eredmény önmagáért beszél. Azt, hogy nem a hagyományos keretek között gazdálkodók tartották el őket, hanem jócskán hozzájárultak a nem mindennapi nyereséghez, igazolja, hogy a tizennégy csoportból csupán egyetlen bizonyult veszteségesnek.

Egy fecske nem csinál nyarat, lehetett szerencsésük is — szállhatna vitába bárki a messzemenő következtetésekkel. Csak, hogy a szabadabb, és a szocialista alapelvektől el nem térő vállalkozási formák között a baksai nem az egyetlen. Még azt sem mondhatnánk, hogy a legmerészebb. Igalszántán például, a tangazdaságban ki sem jelölték a vállalkozókat, házon belül bárki jelentkezhetett. A feladatra összevordított csoportokon belül különbséget tettek vállalkozók és munkavállalók között, és a vállalkozók — a szerződéses kiskocsmáknál már-már megszokott módon — licitálhattak. Aki magasabb összegű megakarítást ígért, az nyert, és a szükséges

feltételek biztosításával hozzákezdhetett a munkához. A győztes személyes jövedelmének 35 százalékát elérő megtakarítás vállalásával jutott hozzá az önálló gazdálkodás lehetőségéhez. Sorolhatnám tovább a példákat, ahol a szocialista vállalkozók versenyzetetésével hihetetlen gyorsasággal megtért a befektetés, vagy korábban haladó gazdasági egységek „támadtak föl”.

Nem teszem, mert még valaki azt hihetné, hogy valamiféle „csodagyógyszerről” regélek, bűvös balzsamról, amittől meggyógyulnak a magyar gazdaság fájdó pontjai. Szó sincs erről, hiszen ezek a kísérletek még meglehetősen kezdeti állapotban vannak, és semmiképpen sem pótolhatják a nagyüzemek eredményeit. Mégis érdemes elgondolkozni a sikerükön. Most, hogy a kisvállalkozások januártól szabadabb utat kaptak, sokszor hallani a vádat: visszajön a maszekvilág. Avagy: a legjobb embereket szipkazzák majd el a nagyüzemeketől. Az említett kísérletek élő példái, hogy a vállalkozás szabadsága, az egészséges verseny, amibe egyenlő feltételek mellett lehetőleg minél többen, személyesen is bekapcsolódhatnak, korántsem jelent törésvonalat az egyén érdekeltisége és a szocialista tervezdalkodás kialakult formái között. Elvezethet azonban ahhoz, hogy a szocialista tulajdonviszonyok sokkal inkább társadalmi fejlődjenek. Olyanná, amit senki sem sajtíthat ki, hanem mindig az gazdálkodhat vele, aki ezáltal a legtöbb hasznot hajtja a közösségnek.

Kulcszó lett munkánkban a hatékonyság. Ma már nem elég, ha képesek vagyunk eladni a termékeinket külföldön, de elsőrendű szempont, hogy mennyi forintunkat emésztette föl az érte kapott dollár. Nem elég takarékoskodunk, ha az ésszerűtlen „spórolással” más csatornákon több megy veszendőbe. A gazdálkodás feltételei szigorúbbak, am egyértelműbbek is a korábbiak. Ebben a helyzetben nyújthat többletet, ha a szocialista vállalkozás egyelőre még halvány palettája új, élénkebb színekkel gazdagodik, és a versenyszellem mindenkit személyesen érint munkája során. Ezért emelkedik ki a baksai hír a zárszámadásokról dömpingszerűen érkező jelentések közül.

Gazsó L. Ferenc

Követendő példa

Ifjúságpolitika a konzervgyárban

Az Ifjúsági törvény végrehajtása kötelező. Am manapság ismerve a vállalatok, intézmények jellegzetes gondjait, problémáit, teljesítését, ha más nem, a józan ész és belátás diktálja, mintsem kötelező jellege. Hiszen a dolgozó fiatalok ifjúsági parlamentjein éppen a végrehajtásért felelős gazdasági vezetők fogalmazták meg intézkedési terveiket, több-kevesebb sikerrel, mit kell tenni a fiatalokért, hogy a munkaerő-gazdálkodási gondok megoldódjanak, hogy a termék- és termelés-szerkezet korszerűsítése sikerüljön. S még sorolhatnánk. Különösen fontos a fiatalok problémáinak szem előtt tartása azoknál a vállalatoknál, ahol nagyjából 30 éven aluli dolgozók száma, mint például a Szegedi Konzervgyárban. Ott úgy alakult a fiatalok, minden negyedik dolgozó sorsa — amelyről egyébként a gazdasági vezetők nemcsak az ifjúsági parlamenten adtak számot, hanem a városi pártbizottság ifjúságpolitikai bizottságának is —, hogy több szempontból is irigylésre méltó helyzetük, s követendő példa a vállalatvezetés ifjúságpolitikájára. Pedig gondokban nem szűkölködnek.

Köztudott, a konzervipari szakmák nem tartoznak a népszerűbbek közé, ahogy a vállalat KISZ-esei is megfogalmazták „egyéltalan nem vonzó a fiatalok körében”. Az okok is jórészt ismertek: a több műszakban, az évente rendszeresen visszatérő nyári kampánymunkában, a meglehetősen alacsony összegű órabérekben keresen-

dők, továbbá a szakmák paradox helyzetében (az áru kezelésével, előállításával kapcsolatos szigorú higiénés követelmények teljesítése közben a dolgozók egészsége számtalan veszélynek van kitéve). A jelenlegi 474 fiatalnál sokkal többre lenne szüksége a gyárnak. Nem véletlenül jár a tanulmányi felelős toborzó körutakra. Am mikor kapun belül van valaki, akkor már nincs gond. A kialakult munkaerő-kollektívák legtöbb esetben megtartják a dolgozóit, aki legfeljebb a kevés pénz miatt megy el, ha elmegy. A pályakezdő fiatalokért — a segédmunkástól a főiskolai végzettségűig — a gazdasági vezetők és a szakszervezet mellett a KISZ is felelősséget vállal. Öt évig figyelemmel kísérik a fiatal munkáját, beilleszkedését, évente megkérdézik, megbeszélnek gondjait, problémáit. Ez a patronáló rendszer náluk eredményesnek bizonyult. Ha valaki erre azt mondja, mi is így csináljuk, mégsem sikerül, annak nem árt, ha tudja: sok a fiatal művezetők, üzemszervezők között, a KISZ-nek pedig mintegy hat éve stabil, állandósult vezetőgárdája van. S ezek már a fiatalok vezetővé válásának biztosítását, a KISZ-munka eredményességét, elismerését feltételezik.

A gyár vezetősége messzemenően támogatja a szakmai jellegű továbbtanulást, továbbképzést. Ennek bizonyítékaként szolgáljon egy adat: jelenleg 55 fiatal tanul főiskolán, szakközépis-

kolában, szakmunkásképzőben.

Nyolc évvel ezelőtt a konzervgyári fiatal szülők is küszködtek bölcsődés, óvodás kisgyermekük elhelyezésével. A gyermekintézmények nyári szabadságai azonban az 1976-os parlament óta nem jelentenek gondot. A vállalati klub olvasóterme nyaranta bölcsődévé, óvodává alakul, s míg a szülők helytállnak a kampánymunkában, addig a gyerekekre szakképzett gondozónők vigyáznak. A fiatalok életkörülményeit, szociális helyzetét javító intézkedések közül egyébként a lakásépítési, illetve lakásvásárlási akciók támogatása a legjelentősebb: 1976. és 1981. között a 30 éven aluliak 54 lakást kaptak.

Mit hoz a jövő a konzervgyári fiatalok életében? Az 1984-ig szóló vállalati ifjúságpolitikai intézkedési terv szerint további erkölcsi, anyagi megbecsülést, elismerést, S aligha csupán a vállalat jól felfogott érdekében. Mert például a tervben foglaltatik az is, hogy a gyár vezetése gondoskodik a sportpálya rendbentartásáról (a közeljövőben készül el a tenispálya, néhány öltöző és tusoló is), a klub rendezvényeinek anyagi fedezetéről, támogatja a sportkör és szakosztályainak működését, a KISZ-esek rendelkezésére bocsátja a balatonboglári üdülőt, ahol kétszer öt napos felkészítő táborokban vehetnek részt a vállalat aktivistái. A határidők nem „folyamatosak” s ez is egyfajta garancia.

M. E.

Orion-újdonságok

Új fekete-fehér televízió-típus, távirányítású, nagyképernyős színes készülék, korszerűbb, nagyobb teljesítményű hangdobozok — ezek az Orion-gyár fogyasztási cikkújdonságai 1982-ben. A híradástechnikai gyárban jelenleg négyféle fekete-fehér tévét gyártanak sorozatban, a 961-es család változatait. Valamennyi nagyképernyős, szenzoros, illetve hagyományos kapcsolású. A fejlesztő mérnökök most dolgoznak az új alaptípus kialakításán. Színes készülékekből háromféle kapható az üzletekben. Ezekhez a képcsőveket importból szerzik be.

Rövidesen megjelenik a negyedik Orion színes televízió is, a Hélios. Ez a gyár eddigi legnagyobb képernyős színes tévéje, a képcső átmérője 22 coll, azaz 56 centiméter. A Hélios távirányításos, nyolc program előválasztására alkalmas. A távirányító egységet a gyár műszaki gárdája fejlesztette

ki. Az új televízió érdekessége, hogy a készüléknek nincs saját kezelőrése, a be- és kikapcsoló, valamint a többi szabályozórész egy, a készülékből kiemelhető dobozban kapott helyet, ami egyúttal a távirányítóegység is. Az új színes tévé két-három hónap múlva kapható lesz. Az Orionban most a Hélios 16 csatornás változatát tervezik, elsősorban exportgénekek kielégítésére.

Gyorsan népszerűvé váltak az Orion Hi-Fi tornyok, főleg azért, mert egységei, így a rádió-tuner, a kazettás magnó-deck és az erősítő külön-külön is megvásárolható. A gyár most átprogramozta eredeti tervét, amelyhez képest 50 százalékkal többet készíti az idén ezekből a valóságos házistüdiókből.

Az Orion hangdobozokból is lényegesen nagyobb, mind a hazai, mind az exportigény, ezért az idén két és félszer annyit készítenek, mint tavaly. A kisebb, ugyan-

akkor olcsóbb HS-280. típusból és az igényesebb, de drágább HS-500-asokból egyaránt nő a termelés. Az év újdonsága a HS-700-as hangdoboz lesz.

Ugyancsak a múlt évinél többet állítanak elő a régóta gyártott, de még mindig népszerű és keresett 2x15 watt teljesítményű Orister erősítőkből. (MTI)

Univerzális gázbojlerek

Univerzális gázbojlerek gyártását kezdte meg egy magyar szabadalom alapján a Tabi Építő és Vegyipari Szövetkezet.

A szövetvény, kettőszáz literes készülékek 82 százalékos hatásfokkal működnek, és maximum hetvenfokos vizet adnak. Az elektromos gyújtású boiler teljes mértékben megfelel a biztonságtechnikai előírásoknak. Fő-

A közoktatás fejlesztésének koncepciója

A közoktatás fejlesztésének fő feladatairól tanácskozott a napokban több társadalmi szervezet, intézmény vezető testülete. Novemberben tudományos konferencián látta a szakemberek elé az oktatási rendszerünk továbbfejlesztésére kidolgozott koncepciót a Művelődési Minisztérium. Az ottani eszmecsere tapasztalatai alapján is módosított tervezetet most társadalmi vitára bocsátották, s az abban felvetődött észrevételek, javaslatok figyelembe vételével a közeljövőben tárgyalják meg az illetékes párt — és kormányzati szervek a dokumentumot, meghatározzák a teendőket. Az elmúlt napokban a többi között a KISZ KB intező bizottsága, az Út-törzsszövetség Országos Elnöksége, a Pedagógusok Szakszervezete Központi Vezetősége, a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége, a Hazafias Népfőnt és az MTE SZ illetékes bizottsága, és a Magyar Pedagógiai Társaság elnöksége tűzte napirendjére a tervezetet.

Valamennyi testületi ülésen kiemelték: közoktatási rendszerünk eredményes munkája az elmúlt évtizedekben döntő tényezője volt annak, hogy a felnövekvő nemzedékek minőségileg is magasabb színvonalú műveltséget szerezhetek, bő-

vebb tudásanyag birtokában végezhetik feladataikat. Ezért a jövőben is az eddigi eredményekre építve felelhet meg az iskola növekvő társadalmi szerepének, azoknak a tennivalóknak, amelyek a társadalmi-műszaki haladás mindinkább fokozódó követelményeiből, s a sokoldalúan fejlett személyiség, a szocialista embereszmény megvalósításának igényéből fakadnak. Ezzel összefüggésben egyetértettek a tervezetnek azzal az alapelvevel, hogy iskolarendszerünk a gyökeres, mindent felforgató reformok helyett a ma is működő keretek folyamatos korszerűsítésével, tevékenységének szüntelen tartalmi megújításával igazodjék a változó követelményekhez.

Hangsúlyval szóltak a tanácskozásokon arról, hogy oktatásunknak magasabb színvonalon kell kielégítenie a társadalom egyre növekvő szakemberszükségletét. Az általános műveltség meg-alapozásának, az alkotókészség, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének döntő jelentőségű színtere továbbra is az általános iskolák, munkájának tartalmai

korszerűsítését, tárgyi feltételeinek javítását ezért hosszú távon is kitüntetett figyelem illeti.

A közoktatás irányításának korszerűsítéséről szólva hangsúlyozták, hogy tovább kell erősíteni az iskolák önállóságát, az oktatómunka túlszabályozottságának, a bürokratikus teendőknél csökkentésével tágabb teret nyújtva a tantestületeknek pedagógiai elképzeléseik megvalósításához. A tervezetben foglaltakkal összhangban sürgették tanárképzési rendszerünk javítását, s a pálya megbecsülésének társadalmi presztízisének növelését. A tanácskozásokon szó esett arról is, hogy az értelmi képességek fejlesztése mellett az iskoláknak továbbra is mind fontosabb feladata a hazafiasság és internacionalizmus eszméjének terjesztése, s a munkára nevelés. Mindebben azonban növekvő felelőssége van a társadalom egészének is, hiszen az oktatás csak a többi nevelési tényezővel — a családdal, a munkahellyel, az ifjúsági szervezetekkel, a közművelődéssel — együttműködve töltheti be szerepét. (MTI)

Szakszervezeti megbeszélés

A balesetek megelőzéséről

A Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége szerdán ülést tartott, amelyen egyebek mellett a szakszervezethez tartozó vállalatok tavalyi baleseti statisztikáit értékelték. Megállapították, hogy a vegyipari vállalatoknál az elmúlt évben 6 százalékkal nőtt az üzemi balesetek száma, legnagyobb mértékben — 46 százalékkal — az alumíniumiparban, elsősorban a miniumiparban, elsősorban a szakkép-

zetség hiánya, illetve a túlóráztatások miatt.

A balesetek okait elemezve az elnökség megállapította, hogy szabálytalan munkavégzés — a technológiai utasítások megszegése, s felelőtlen kockázatvállalás — miatt következett be a balesetek 7,5 százaléka. Az elnökség határozatot hozott, hogy a jövőben a vállalatok növeljék a munkavédelmi ellenőrzések számát.